

Rīgā, 05.01.2017.

Nr. 1.-5.2./3

Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentam
pad@riga.lv

Informācijai:
Dabas aizsardzības pārvaldei
daba@daba.gov.lv

Vides pārraudzības valsts birojam
vpvb@vpvb.gov.lv

Priekšlikumi Rīgas pilsētas tematisko plānojumu projektu pilnveidošanai un iekļaušanai jaunajā teritorijas plānojumā līdz 2030. gadam

Latvijas Dabas fonds kopumā pozitīvi vērtē Rīgas pilsētas tematisko plānojumu izstrādi un plānojumu projektos ietvertos risinājumus, kas būs pamatā jaunajam teritorijas plānojumam līdz 2030. gadam. Tomēr lai sekmētu Rīgas pilsētas teritorijā esošo dabas vērtību saglabāšanos, kas labvēlīgi ietekmēs visas pilsētas vides kvalitāti, sniedzam šādus būtiskus priekšlikumus:

1. Ierosinām visus sagatavotos tematisko plānojumu projektus atkārtoti izvērtēt kontekstā ar Dabas aizsardzības pārvaldē pieejamo informāciju par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu sastopamību (ņemot vērā, ka aizsargājamo biotopu kartēšana līdz šim ir veikta tikai daļā Rīgas pilsētas teritorijas) un attiecīgi precizēt situācijas novērtējumu un plānotos risinājumus, kā arī jaunajā Rīgas teritorijas plānojumā līdz 2030. gadam paredzēt konkrētus nosacījumus dabas vērtību saglabāšanai arī plānotajās apbūves teritorijās.

2. *Ainavu tematiskā plānojuma* 1. pielikumu *Identificētās Rīgas ainavas* nepieciešams precizēt atbilstoši faktiskajai situācijai dabā, lai plānojot teritoriju turpmāko izmantošanu būtu iespējams objektīvi izvērtēt ieguvumus un zaudējumus teritoriju pārveidošanas rezultātā un pēc iespējas mazināt ietekmi uz vidi. Piemēram, nepieciešams:

1) norādīt plašo aizsargājamā biotopa *Mežainas piejūras kāpas* aizņemto teritoriju Mangaļsalā, kā arī šī biotopa aizņemto platību Bergos starp Juglas ezeru, Juglas upi un Mašēnu ezeru,

2) kā *Rīgas brīvostas ainavas* norādīt tikai teritorijas, ko pašlaik aizņem ostas infrastruktūra (“ostas ainava”), bet Rīgas brīvostas teritorijā esošās neapbūvētās teritorijas Daugavas labajā krastā Mangaļsalā, Spilves pļavās u.c. norādīt atbilstoši to pašreizējam zemes lietošanas veidam un ainavai.

3. *Ainavu tematiskā plānojuma* 3. pielikums *Rīgas telpiskās struktūras shēma* atspoguļo turpmāk plānoto pilsētas telpisko struktūru, kas cita starpā paredz jaunas apbūves teritorijas aizsargājamo sugu un biotopu atradnēs un ekoloģiski augstvērtīgās ainavās. Tādējādi šādam

pilsētas telpiskās struktūras plānojumam ir nepieciešams daudz detālāks pamatojums, tostarp, iespējamās ietekmes izvērtējums uz aizsargājamām dabas vērtībām, vidi un pilsētas ainavu. Mūsu ieskatā būtiski negatīvi aizsargājamās dabas vērtības un pilsētas vides kvalitāti ietekmēs šādi *Rīgas telpiskās struktūras shēmā* norādītie risinājumi:

1) *industriāla ostas apbūves struktūra* līdz šim neapbūvētajā Rīgas brīvdostas teritorijā, īpaši Daugavas labajā krastā Mangaļsalā, Daugavas kreisajā krastā Daugavgrīvā, Spilves plāvās,

2) *industriālā apbūves struktūra* Bolderājā bruņucepuru dzegužpuķes *Orchis militaris* atradnē,

3) *savrupmāju/mazstāvu apbūves struktūra* Mangaļsalā, Juglas ezera un Ķīšezera krastos, Lucavsalā,

4) *lielmēroga dzīvojamās apbūves struktūra* Zaķusalā un Ķīpsalā,

5) jauna transporta maģistrāle, kas fragmentē dabas teritorijas Bolderājā.

Lūdzam atkārtoti izvērtēt plānotās apbūves struktūras un ierosinām ievērojami samazināt pašreizējās dabas teritorijās plānotās apbūves platības, kā arī plānojumos iestrādāt konkrētus risinājumus, kā šajās teritorijās tiks nodrošināta aizsargājamo dabas vērtību, ekoloģiski augstvērtīgas ainavas un vides kvalitātes saglabāšana.

4. Ierosinām papildināt *Ainavu tematiskā plānojuma* sadaļu 3.1.6. *Degradētās ainavas ar ieteicamajiem risinājumiem degradēto ainavu revitalizācijai/rekultivācijai*, tostarp degradēto dabas teritoriju kvalitātes atjaunošanai.

5. Vēršam uzmanību, ka *Ainavu tematiskā plānojuma* 36. lpp. ieteiktais risinājums jūras piekrastes ainavas turpmākajai plānošanai: “*Rīgas pašvaldībai rosināt veikt izmaiņas DAP “Piejūra” ar mērķi attīstīt piekrasti kā ekonomiski aktīvu daudzfunkcionālu telpu, kur klimata pārmaiņu ietekme tiek mazināta ar kvalitatīvu infrastruktūru un tiek īstenota laba pārvaldība*” nedrīkst nonākt pretrunā ar Natura 2000 teritorijas – dabas parka “Piejūra” ekoloģisko funkciju nodrošināšanu un aizsargājamo biotopu un sugu dzīvotņu saglabāšanu. Tādēļ ierosinām kā daudzfunkcionālas rekreācijas telpas pilsētā maksimāli saglabāt un plānot arī piemērotas teritorijas ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Iepriekš minēto risinājumu turpmākai piekrastes plānošanai ierosinām izteikt šādā redakcijā: “*Rīgas pašvaldībai rosināt veikt izmaiņas DAP “Piejūra” ar mērķi attīstīt piekrasti kā ekoloģiski kvalitatīvu un ekonomiski aktīvu daudzfunkcionālu telpu, kur tiek saglabātas piekrastes dabas vērtības, klimata pārmaiņu ietekme tiek mazināta ar kvalitatīvu infrastruktūru un tiek īstenota laba pārvaldība*”.

6. Vēršam uzmanību, ka *Ainavu tematiskā plānojuma* 37. lpp. ieteiktais risinājums *Zaļo centru* turpmākajai plānošanai: “*Dabas aizsardzības plāni jāsaskaņo ar pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*” nevar būt par pamatu dabas aizsardzības interešu ignorēšanai šajās teritorijās. Ierosinām iepriekš minēto risinājumu izteikt šādā redakcijā: “Izstrādājot dabas aizsardzības plānus, jāizvērtē pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenti”.

7. Ierosinām papildināt *Ainavu tematiskā plānojuma* 37. lpp. ieteiktos risinājumus *Publiskās ārtelpas pamatstruktūras – Parku, pagalmu, publisko apstādījumu* plānošanai šādā redakcijā: “*veidojot jaunas apbūves teritorijas, saglabājamās ekoloģiski vērtīgākās dabas teritorijas un veidojami jauni apstādījumi, lai attīstītu vienotu pilsētas dabas un apstādījumu teritoriju struktūru (tīklojumu)*”. Attiecīgi ierosinām papildināt arī *Apstādījumu struktūras un publiskās ārtelpas* tematiskā plānojuma sadaļu 3.2. *Apbūves teritoriju ārtelpa* ar nosacījumu: “Jaunās apbūves teritorijās saglabā ekoloģiski vērtīgākās dabas teritorijas un veido jaunus apstādījumus, lai attīstītu vienotu pilsētas dabas un apstādījumu teritoriju struktūru (tīklojumu)”, kā arī papildināt ar uzdevumu RTP2030: “Noteikt prasību, ka lokālplānojumos un detālplānojumos izvērtē un nosaka

publiskās ārtelpas elementus, lai attīstītu vienotu pilsētas dabas un apstādījumu teritoriju struktūru (tīklojumu)”.

8. Ierosinām papildināt *Apstādījumu struktūras un publiskās ārtelpas tematiskā plānojuma* pielikumu *Apstādījumu un publiskās ārtelpas pamatstruktūra*, norādot:

1) publiski pieejamās krastmalas Rīgas brīvdostas teritorijā, tostarp Daugavas molus, jūras pludmalī Daugavgrīvā un Daugavas krastu Mangaļsalā no Traleru ielas līdz molam,

2) plānotās jaunās apbūves teritorijas, kurās publiskās ārtelpas elementi nosakāmi turpmākās plānošanas procesā, piemēram, plānotās jaunās apbūves teritorijas (pašlaik neapbūvētas teritorijas) Mangaļsalā, Bolderājā, Rumbulā, Skanstes apkārtnē u.c.,

3) kā parku (nevis kā *pilsētas pakalpojumu centru*) esošo parku (skvēru) Kīpsalā blakus tirdzniecības centram “Olimpija”.

9. *Ūdens teritoriju un krastmalu tematiskajā plānojumā* nepieciešams precizēt, kā tiks īstenots Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā ietvertais nosacījums: “Ir svarīgi upju un ezeru krastmalās saglabāt dabiskās ekosistēmas un tajās notiekošos procesus.”. Ierosinām tabulā plānojuma projekta 9.lpp. norādīt, vai tematiskā plānojuma ietvaros ir identificēti arī ekoloģiski nozīmīgākie un bioloģiski vērtīgākie krastmalu posmi, kuri ir svarīgi ekosistēmu funkciju nodrošināšanai (piemēram, applūstošās palienes) un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai (piemēram, aizsargājamo sugu un biotopu atradnes, dabiskie biotopi, dabiska zemsedze). Ierosinām papildināt plānojuma projektu ar nosacījumiem turpmākajai krastmalu plānošanai un labiekārtošanai: “plānojot ūdeņu teritoriju un to krastmalu izmantošanu un labiekārtošanu, izvērtē krastmalas dabiskuma pakāpi un tās ekoloģisko un ainavisko vērtību; projektējot un izbūvējot krastmalu labiekārtojumu un citu infrastruktūru, maksimāli saglabā dabiskos krastmalu posmus, aizsargājamo sugu un biotopu atradnes (piemēram, takas (labiekārtotus gājēju un velosipēdistu ceļus) ierīko ārpus dabiskām applūstošām palienēm, pēc iespējas jau esošu taku vietās utml.). Attiecīgas prasības nepieciešams iestrādāt arī jaunā teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos attiecībā uz ūdeņu teritorijām, kompleksas plānošanas teritorijām, lokālplānojumu un detālplānojumu teritorijām.”

10. Vēršam uzmanību, ka *Ūdens teritoriju un krastmalu tematiskā plānojuma* projekta 25.lpp. par Bolderājas karjeru ir teikts, ka “biogēno elementu koncentrācijas ir ļoti zemas. Arī karjera ķīmiskā kvalitāte vērtējama kā laba”, taču 31. lpp. Bolderājas karjers norādīts kā piesārņota vieta. Iesakām precizēt informāciju par Bolderājas karjera piesārņojumu.

11. Atbalstām publiski pieejamu krastmalu noteikšanu *Rīgas brīvdostas tematiskajā plānojumā* un ierosinām plānojuma 2. pielikumā *Perspektīvā teritorijas izmantošana arī pludmalī Daugavgrīvā*, abus molus un visu Daugavas labā krasta posmu no Traleru ielas gala līdz molam paredzēt kā krastmalas, kuru pieejamība tiks saglabāta, kā arī ierosinām nenorādīt “turpmākās izpētes teritoriju” jūrā pie dienvidu mola. Vēršam uzmanību, ka ietekmes uz vidi novērtējuma procesā <http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti/?status=3&id=248> jūrā pie dienvidu mola tika apskatīta grunts pagaidu atbērtne un netika apskatīti ierobežojumi pludmales pieejamībai, tādēļ pašlaik nav nekāda pamata tematiskajā plānojumā šeit norādīt “rezerves attīstības teritoriju” un ierobežot pludmales pieejamību. Savukārt Daugavas krasts Mangaļsalā no Traleru ielas gala līdz jūrai dod iespēju baudīt izcilu Daugavas grīvas ainavu. Saglabājot publiski pieejamu Daugavas krastu, Rīgas brīvdostai ir iespējas nākotnē šo savas teritorijas daļu attīstīt kā rekreācijas zonu, ņemot vērā Piejūras dabas parka tuvumu, kā arī Mangaļsalas iedzīvotāju un Piejūras dabas parka apmeklētāju intereses. Ierosinām “turpmākās izpētes teritoriju” noteikt brīvdostas teritorijā Mangaļsalā starp Daugavas krastu un Piejūras dabas parku – ar mērķi izvērtēt šīs teritorijas tādas

attīstības iespējas, kas nerada negatīvu ietekmi uz Piejūras dabas parku, aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī saglabā Daugavas krasta ainavu un publisko pieejamību.

12. Vēršam uzmanību, ka Aizsargjoslu likums applūstošajās teritorijās paredz “inženier aizsardzības un hidrotehnisko būvju izbūvi esošās apbūves aizsardzībai pret paliem vai plūdiem” un aicinām šo nosacījumu ņemt vērā, izstrādājot Meliorācijas attīstības tematisko plānojumu un norādot plānotās būves aizsardzībai pret plūdiem. Piemēram, plānojuma 4. pielikumā norādītie plānotie dambji Lucavsalā neatbilst Aizsargjoslu likumā minētajam gadījumam, jo ietver plašas neapbūvētas teritorijas, savukārt esošā apbūve atrodas Lucavsalas neaplūstošajā daļā.

Labprāt piedalīsimies arī turpmākajās diskusijās par Rīgas pilsētas teritorijas attīstības plānošanas jautājumiem.

Ar cieņu,

Ģirts Strazdiņš
Latvijas Dabas fonda valdes loceklis

L. Enģele t.26102617
lelde.engele@inbox.lv

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU